

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาให้นักเรียนให้มีความรู้และมีทักษะด้านต่างๆรวมทั้งการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีนั้น โรงเรียนตระหนักว่าโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง ถ้าขาดการประสานงานและช่วยเหลือจากชุมชนและผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองมีส่วนในการอบรมดูแลนักเรียน ซึ่งเป็นบุตรหลานของตนเองในขณะที่เมื่อเด็กอยู่กับครอบครัว โรงเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีการประสานงาน ติดต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นคนเก่ง เป็นคนดีและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งโรงเรียนและผู้ปกครองจะได้มีโอกาส เพิ่มความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ซึ่งจะยังประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่

ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน นับเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนของเด็ก ทั้งสองฝ่ายจึงต้องติดต่อและร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ พ่อแม่ ผู้ปกครองสมควรที่จะได้รู้จักกับครูของลูก รับรู้นโยบาย - แนวการสอน ระเบียบของโรงเรียน กิจกรรมและการบ้านที่ครูมอบหมายให้ลูกเพื่อจะได้ช่วย ส่งเสริมการเรียนรู้ของลูกหลานได้ถูกต้องเหมาะสม

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม เล็งเห็นความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการจัดดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศ โรงเรียนจึงจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ขึ้น เพื่อให้ทางโรงเรียนได้ประสานความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้านกับโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน
2. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนได้มีส่วนร่วมให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโรงเรียน
3. เพื่อร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆของนักเรียนได้

อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะกับครูที่ปรึกษา ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ปกครองนักเรียน อันเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูที่ปรึกษาประจำชั้นและผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและร่วมกันส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน

3. ระยะเวลาดำเนินการ

1 มิถุนายน พ.ศ.2565

4. งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณตามโครงการประจำปีงบประมาณ 2565

5. สถานที่

หอประชุมโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆของโรงเรียน
2. เกิดสัมพันธ์ภาพระหว่างบ้านกับโรงเรียน นำมาซึ่งความร่วมมือในการดูแลปกครองนักเรียน และพัฒนาโรงเรียน
3. โรงเรียนได้รับทราบข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองในการพัฒนาโรงเรียน
4. ผู้ปกครองและโรงเรียนร่วมมือกันส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนได้อย่างรอบด้าน

บทที่ 2

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการ ประชุมผู้ปกครอง ของโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่อไปนี้

การดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน โดยผ่านกระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 1 ที่ให้โรงเรียนมีการบริหารและการจัดการอย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 4 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มาตรฐานที่ 7 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชนในการจัดและพัฒนการศึกษา

ดังนั้น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการเพื่อรับการประกันคุณภาพได้ซึ่ง ครอบคลุมทั้งด้านปัจจัยด้านผลผลิตและด้านกระบวนการ

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม จึงตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบมีความชัดเจนมีการประสานความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จโดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน ดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกันเนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือ ทั้ง ด้านการป้องกัน แก้ปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น
2. ความสำเร็จของงานต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะ เป็นบุคลากรโรงเรียนในทุกระดับผู้ปกครองหรือชุมชน

1. วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชนมีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้
3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียน
4. เพื่อได้แก้ไข ติดตาม พฤติกรรมนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน
5. เพื่อได้รู้ข้อมูลที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ติดต่อประสานสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน
2. ได้ข้อมูลของนักเรียนเพื่อนำมาศึกษาและวิเคราะห์อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่างๆ
3. นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ทั้งจากทางโรงเรียนและทางบ้าน
4. สามารถที่จะเป็นการป้องปรามเหตุที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
2. ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนัก ในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน
3. คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ ต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะ อย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด
4. ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงานโดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่างๆจากโรงเรียน
5. การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครูที่ปรึกษา / ครูประจำชั้นผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน โรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2.ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความหมาย

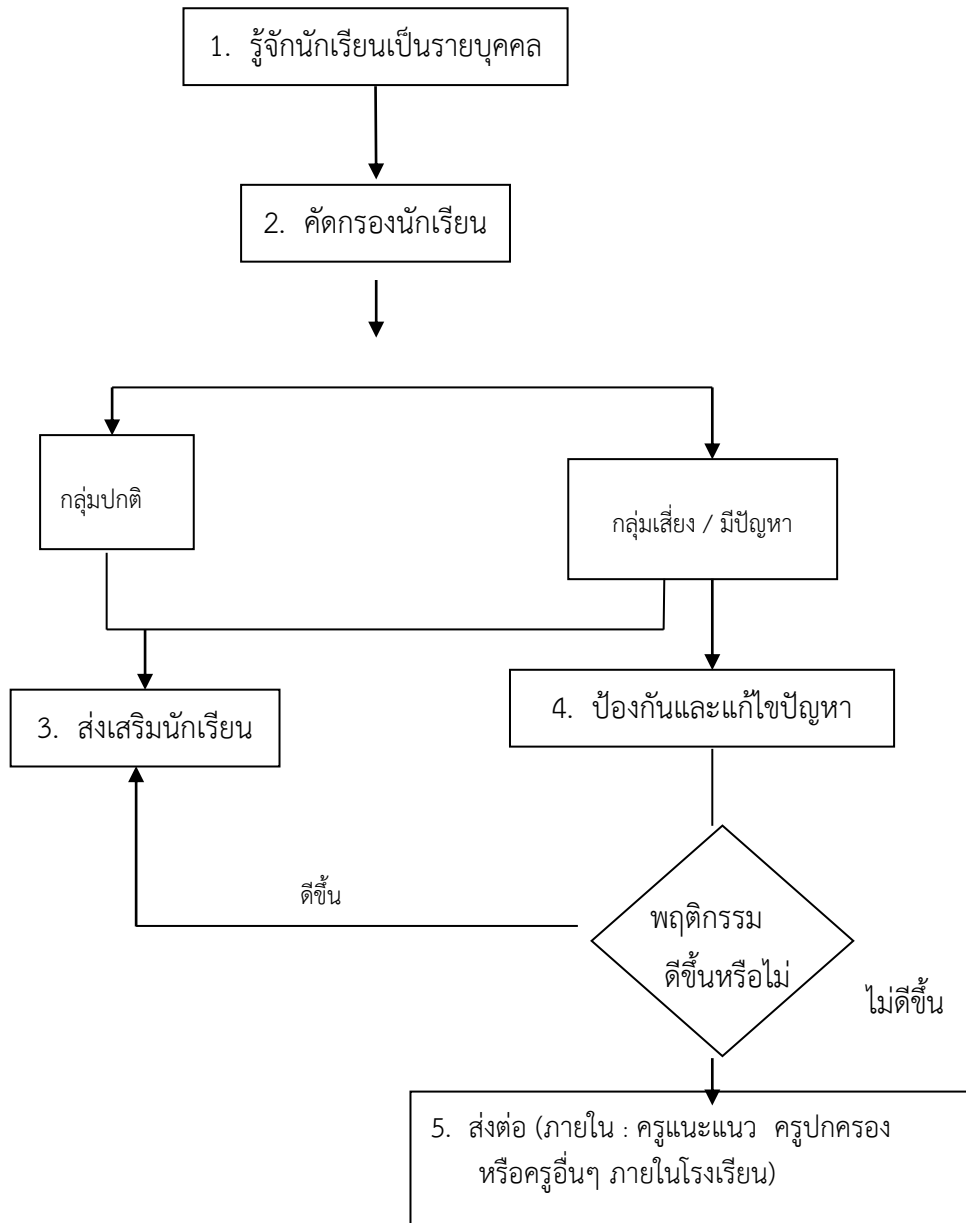
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

การดูแลช่วยเหลือ หมายรวมถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเน้นให้นักเรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุขในการดำรงชีวิต

องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ คือ

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อ



แผนภูมิ กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ความพึงพอใจ

3.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญที่สำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้และความสำเร็จของการศึกษาที่ส่งผลให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าความหมายของความพึงพอใจ จากนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Wallerstein (1971, อ้างถึงใน วาสนา จันทรอุไร, 2546, หน้า 15) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้น เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และอธิบายว่า ความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน และสามารถคาดคะเนได้ว่ามีหรือไม่มีจากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น การที่จะทำให้คนเกิดความพึงพอใจ จะต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่งความพึงพอใจนั้น

Good (1973, p.320) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพคุณภาพหรือระดับความพอใจซึ่งเป็นผลจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ทำอยู่

อุบลลักษณ์ ไชยชนะ (2543, หน้า 36) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวัง ที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ได้ยิ่งขึ้น

ทรงสมร คชเลิศ (2543, หน้า 12) ได้สรุปความพึงพอใจว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลอื่นเนื่องมาจากสิ่งเร้าและแรงจูงใจซึ่งปรากฏออกมาทางพฤติกรรมและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล

วาสนา จันทอรุโร (2546, หน้า 15) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดี ที่เกิดจากการสัมผัส การรับรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เป็นไปตามที่คาดหวังที่ทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

ประภาส เกตุแก้ว (2546, หน้า 12) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ จากการได้รับการตอบสนองความต้องการซึ่งแสดงออกมาทางพฤติกรรมซึ่งสังเกตได้จากสายตา คำพูดและการแสดงออกทางพฤติกรรม

พัลลภ คงนุรัตน์ (2547, หน้า 34) ได้สรุปความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความนึกคิด ความเชื่อที่มีแนวโน้มที่แสดงออกของพฤติกรรม ต่อการปฏิบัติกิจกรรมที่ทำให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้านของแต่ละบุคคลอาจเป็นทางด้านบวกหรือทางด้านลบของพฤติกรรมนั้น ๆ

สถาพร ดิยง (2548, หน้า 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรือความโน้มเอียงของความรู้สึกของนักศึกษาครูที่รู้สึกชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน ด้านการอำนวยความสะดวกและด้านการประเมินผล โดยใช้แบบวัดที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนระดับมากที่สุดจนถึงความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนระดับน้อยที่สุด

วิไล รัตนพลที (2548, หน้า 34) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจประทับใจ จากการได้รับการตอบสนองตามความต้องการและมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จ ซึ่งจะแสดงออกมาทางพฤติกรรม โดยสังเกตได้จากสายตา คำพูดและการแสดงออกทางพฤติกรรม

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่ทำอยู่ หรือระดับความพอใจ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่ปรากฏออกมาทางพฤติกรรม และเป็นส่วนสำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล

3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

มีการศึกษาในด้านความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างสภาพทางจิตใจกับผลการเรียนที่น่าสนใจจุดหนึ่งคือ การสร้างความพอใจในการเรียนตั้งแต่เริ่มต้นให้แก่เด็กทุกคน ซึ่งเรื่องนี้มีผู้ให้แนวคิดไว้หลายแนวคิด ดังนี้

Whitehead (1967, อ้างถึงใน พัลลภ คงนุรัตน์, 2547, หน้า 34-37) กล่าวถึงการสร้างความพอใจ และขั้นตอนของการพัฒนามี 3 ขั้นตอน คือ จุดยืน จุดแย้ง และจุดปรับ ซึ่ง Whitehead เรียกชื่อใหม่เพื่อใช้ในการศึกษาว่า การสร้างความพอใจ การทำความกระจ่าง และการนำไปใช้ในการเรียนรู้ใด ๆ ควรเป็นไปตาม 3 จังหวะ คือ

(1) การสร้างความพอใจ-นักเรียนรับสิ่งใหม่ ๆ มีความตื่นเต้น พอใจในการได้พบและเก็บสิ่งใหม่

(2) การทำความเข้าใจ-มีการจัดระบบระเบียบ ให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน

(3) การนำไปใช้-นำสิ่งใหม่ที่มาไปจัดสิ่งใหม่ที่จะได้พบต่อไปเกิดความตื่นเต้นที่จะเอาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามา

Whitehead กล่าวถึงการสร้างภูมิปัญญาในระบบการศึกษาว่า ได้ปฏิบัติกันอย่างผิดพลาดมาตลอด โดยการใช้วิธีการฝึกทักษะอย่างง่าย ๆ ธรรมดา ๆ แล้วคาดเอาไว้จะทำให้เกิดภูมิปัญญาได้ ถนนที่มุ่งสู่การเกิดภูมิปัญญามีสายเดียว คือ เสรีภาพในการแสดงความรู้ และถนนที่มุ่งสู่ความรู้มีสายเดียวเช่นกัน คือ วิทยาการที่จัดไว้อย่างเป็นระบบ ดังนั้น เสรีภาพและวิทยาการ เป็นสาระสำคัญสองประการของการศึกษา ประกอบเป็นวงจรการศึกษา 3 จังหวะ คือ เสรีภาพ – วิทยาการ – เสรีภาพ ซึ่งเสรีภาพในจังหวะแรกก็คือ ขั้นตอนของการสร้างความพอใจ วิทยาการในจังหวะที่สองคือ ขั้นทำความเข้าใจ และเสรีภาพในช่วงสุดท้ายคือ ขั้นการนำไปใช้ วงจรเหล่านี้ไม่ได้มีวงจรเดียวแต่มีลักษณะเป็นวงจรซ้อนวงจร วงจรหนึ่งเปรียบได้กับเซลล์หนึ่งหน่วย และขั้นตอนการพัฒนาอย่างสมบูรณ์มันก็คือ โครงสร้างอินทรีย์ของเซลล์เหล่านั้น เช่นเดียวกับวงจรเวลาที่มีวงจรเวลาประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำเดือน ประจำปี ประจำฤดู เป็นต้น วงจรของบุคคลตามช่วงอายุจะเป็นระดับดังนี้

- (1) ตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 13 หรือ 14 เป็นขั้นของความพอใจ
- (2) ช่วงอายุ 14 – 18 ปี เป็นขั้นของการค้นหาทำความเข้าใจ
- (3) อายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นขั้นของการนำไปใช้

นอกจากนี้วิทยาการทั้งหลายในแขนงต่าง ๆ ก็มีวงจรของการพัฒนาและระดับของการพัฒนาการเหล่านี้เช่นกัน

สิ่งที่ Whitehead ต้องการย้ำในเรื่องนี้คือ ความรู้ที่ต่างแขนงวิชา การเรียนที่ต่างวิธีการ ควรให้นักเรียนเมื่อถึงเวลาอันสมควร และเมื่อนักเรียนมีพัฒนาการทางสมองอยู่ในขั้นเหมาะสมหลักการนี้เป็นที่ทราบกันทั่วไปอยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการถือปฏิบัติโดยคำนึงถึงจิตวิทยาในการดำเนินการทางการศึกษา เรื่องทั้งหมดนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่เพียงหลักการไม่ได้หยิบยกขึ้นมาอภิปราย เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังและถูกต้อง ความล้มเหลวของการศึกษาเกิดขึ้นจากการใช้จังหวะการศึกษาของเสรีภาพในช่วงแรก การละเลยหรือขาดประสบการณ์ในช่วงนี้ ผลดีสูงสุดที่เกิดขึ้นคือ ความรู้ที่ไร้พลังและไร้ความคิดริเริ่ม ผลเสียหายสูงสุดที่จะเกิดขึ้นคือ ความรังเกียจไม่ยอมรับความคิดเห็น และนำไปสู่การไร้ความรู้ในที่สุด

การพัฒนาคุณลักษณะใดๆ ตามวิถีทางธรรมชาติ ควรต้องสร้างกิจกรรมที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในตัวมันเอง เพราะความพอใจจะทำให้คนมีการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ส่วนความเจ็บปวดแม้จะทำให้เกิดการตอบสนองแต่ก็ไม่ทำให้คนพอใจ Whitehead สรุปในที่สุดว่า ในการสร้างพลังความคิดไม่มีอะไรมากกว่า สภาพจิตใจที่มีความพึงพอใจในขณะที่ทำกิจกรรมสำหรับการศึกษาด้านชีวปัญญานั้น เสรีภาพเท่านั้นที่จะทำให้เกิดความคิดที่มีพลังและความคิดริเริ่มใหม่ๆ

เสรีภาพเป็นบ่อเกิดความพึงพอใจในการเรียน ดังนั้น เสรีภาพในการเรียนจึงเป็นการสร้างความพอใจในการเรียน ความพอใจทำให้คนมีพัฒนาการในตนเอง Whitehead (1967, อ้างถึงใน วาสนา จันทอรุไร, 2546, หน้า 17) กล่าวว่า วิธีการของการให้เสรีภาพในการเรียนเป็นเรื่องที่กำหนดขอบเขตในเนื้อหาได้ยาก แต่ความหมายกว้าง ๆ โดยทั่วไป คือ การให้นักเรียนมีโอกาสเลือกตัดสินใจด้วยตนเองและเพื่อตนเอง เป็นการควบคุมที่ผู้ถูกควบคุมไม่รู้ตัว ดังนั้นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนบางประการสำหรับการจัดการศึกษาคือ การจัดให้มีวิชาเลือกหลายวิชา หรือจัดให้มีหัวข้อเนื้อหาหลายเรื่องในวิชาเดียวกัน หรือมีแนวทางการเรียนหลายแนวทางในเรื่องเดียวกัน เป็นต้น

เรื่องเสรีภาพกับการเรียนนี้ บุคคลอีกผู้หนึ่งที่ควรกล่าวถึงคือ นักจิตวิทยามนุษยศาสตร์ผู้เริ่มวิธีบำบัดคนไข้ทางจิตแบบยึดคนไข้เป็นศูนย์กลาง และใช้วิธีการบำบัดบนรากฐาน การสร้างบรรยากาศทางอารมณ์ ทำให้คนไข้รู้สึกสบายใจและเป็นอิสระพอที่จะเข้าใจพื้นฐาน แบบแผนชีวิตของตนเอง และสามารถค้นหาทางเลือกของการคิด รู้สึก และกระทำสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์หรือความสุขแก่ตัวเองได้มากที่สุด

Rogers โยงหลักการนี้เข้ามาสู่แนวปฏิบัติทางการศึกษา รูปแบบการศึกษาที่พึงปรารถนาตามทัศนะของเขา ต้องสามารถนำนักเรียนไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีสัจจะการแห่งตน สามารถทำให้บุคคลมีความอยากรู้ อยากเห็นด้วยจิตใจที่เป็นอิสระได้เลือกทางเดินใหม่ตาม

ความสนใจของตนเองได้ และตระหนักได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างล้วนอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลง รูปแบบการศึกษาที่เอื้อต่อเป้าหมายดังกล่าว Rogers เรียกว่าเรียนรู้แบบประสบการณ์

การเรียนรู้แบบประสบการณ์ของ Rogers มีความเชื่อพื้นฐาน 5 ประการคือ

(1) มนุษย์มีศักยภาพตามธรรมชาติสำหรับการเรียนรู้ เว้นแต่ว่ามีภาวะบางอย่างมายับยั้งความต้องการของเขา

(2) การบีบบังคับและการยึดเหยียดสารพัดสิ่งให้แก่เด็กนั้น ในที่สุดเด็กแต่ละคนคงจะเหลือแต่สิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนเองเท่านั้น

(3) การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในบุคลิกลักษณะของบุคคล จะเกิดขึ้นจากบรรยากาศที่สนับสนุนทางด้านอารมณ์มากกว่าการบังคับจากภายนอก

(4) การเรียนรู้ “กระบวนการของการเรียน” เป็นสิ่งที่มีประโยชน์กว่า เพราะเป็นการเปิดรับประสบการณ์ใหม่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา

(5) การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้นั้น นักเรียนต้องมีบทบาทสำคัญในการร่วมตัดสินใจตลอดกระบวนการของการศึกษา

หลักการสำคัญของการเรียนรู้แบบประสบการณ์คือ การสร้างบรรยากาศทางอารมณ์ และสติปัญญานอกจากนี้เขาได้ผสมผสานแนวคิดของจิตวิทยามนุษยศาสตร์กับแนวคิดจากแหล่งอื่น ๆ ได้เป็นแนวปฏิบัติที่เอื้อต่อการเรียนแบบประสบการณ์คือ

(1) การให้นักเรียนมีโอกาสเลือกลักษณะการเรียนที่กว้างขวางกว่าเดิม นักเรียนควรเป็นผู้เลือกกว่าจะเรียนแบบ “ห้องเรียนอิสระ” หรือแบบเดิม

(2) การใช้สัญญาการเรียนระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อลดความกังวลของครูและนักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกับการมอบความรับผิดชอบการเรียนให้นักเรียน

(3) การฝึกการเรียนแบบสืบสวนหรือแบบค้นพบเพื่อนั้น “วิธีเรียน” มากกว่า “เนื้อหา”

(4) การใช้สถานการณ์จำลองเพื่อให้เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงมากขึ้น

(5) การฝึกให้เป็นคนมีความรู้สึกไว เพื่อให้รู้จักตนเองมากขึ้น ในฐานะความเป็นมนุษย์

(6) การจัดขนาดกลุ่มที่เหมาะสมแก่การเรียน กลุ่มย่อยที่มีขนาด 7-10 คน จะทำให้ทุกคนได้ร่วมอภิปรายเต็มที่

(7) การใช้บทเรียนโปรแกรมในบางกรณีที่ขาดเครื่องมือขาดสารสนเทศที่จำเป็นต้องนำไปใช้แก้ปัญหาที่ประสบอยู่ ความยืดหยุ่นของการสอนแบบโปรแกรมจะมีคุณค่าสูงยิ่ง แต่ทั้งนี้ให้ระวังการนำมาใช้อย่างขาดการวิเคราะห์จำแนก เช่น ใช้แทนการคิด เป็นต้น

ทัศนะของ Rogers เกี่ยวกับการศึกษาค่อนข้างชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ แนวทางที่เขาให้ไว้มีลักษณะเป็นการจัดแบบ “ห้องเรียนเปิด” หรือเป็นการศึกษาเป็นรายบุคคล อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ Rogers

พยายามจะสื่อกับครูคือ การให้เสรีภาพในการเรียน จะเป็นการปูพื้นฐานทางด้านอารมณ์ให้นักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะสำรวจสิ่งที่มีความหมายและใช้ความพยายามต่อสิ่งนั้นมากกว่าปกติ

อาจกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนในการศึกษาเล่าเรียนจะเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้คือ หลักสูตร วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนที่จะสั่งสอนให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนที่จะสร้างความสุขในการเรียนให้กับนักเรียน เพื่อให้เด็กมีความพึงพอใจ มีความรักและความกระตือรือร้นในการเรียน โดยการปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ของครู มีการยกย่องให้กำลังใจแก่นักเรียนที่กระทำความดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเจริญก้าวหน้า การสร้างสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ที่เหมาะสมน่าอยู่ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น รวมทั้งรับฟังและให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหาทุกข์ร้อน ปัจจัยความพึงพอใจนี้ จึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ที่จะส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน

ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ Maslow (1970, อ้างถึงใน วิไล รัตนพลที, 2548, หน้า 34 – 35) เป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยตั้งอยู่บนสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนี้

(1) ลักษณะความต้องการของมนุษย์ ได้แก่

(1.1) ความต้องการของมนุษย์เป็นไปตามลำดับขั้นความสำคัญ โดยเริ่มระดับความต้องการขั้นสูงสุด

(1.2) มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ เมื่อความต้องการอย่างหนึ่ง ได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะมีความต้องการสิ่งใหม่เข้ามาแทนที่

(1.3) เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่จูงใจให้เกิดพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น แต่จะมีความต้องการในระดับสูงเข้ามาแทน และเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมนั้น

(1.4) ความต้องการที่เกิดขึ้น อาศัยซึ่งกันและกัน มีลักษณะควบคู่ คือ เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่หมดสิ้นไป ก็จะมีความต้องการอีกอย่างหนึ่งเกิดขึ้นมา

(2) ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์มี 5 ระดับ ได้แก่

(2.1) ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการ อาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคที่อยู่อาศัย และความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังไม่ได้รับการตอบสนอง

(2.2) ความต้องการความมั่นคง ปลอดภัย เป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคง ปลอดภัย ในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ

(2.3) ความต้องการทางสังคม ได้แก่ ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

(2.4) ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องหรือมีชื่อเสียง เป็นความต้องการระดับสูง ได้แก่ ความต้องการอยากเด่นในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

(2.5) ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิตเป็นความต้องการระดับสูงของมนุษย์ ส่วนมากเป็นการนึกอยากจะเป็น อยากจะได้ ตามความคิดของตัวเอง แต่ไม่สามารถแสวงหาได้

Thorndike (อ้างถึงใน อุบลรัตน์ เฟิงสถิตย์, 2545, หน้า 163 – 164) ได้สรุปกฎเบื้องต้นในการเรียนรู้ไว้ดังนี้

(1) กฎแห่งความพร้อม ความพร้อม คือลักษณะที่เป็นแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมในลักษณะต่างๆ ความพร้อมนั้นประกอบด้วยความพร้อมที่เกิดจากวุฒิภาวะ เช่น ความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย เป็นต้น และความพร้อมอีกลักษณะหนึ่งนั้นคือ ความพร้อมที่เกิดจากการฝึกหัด เช่น มีความสนใจและอยากทำงานบางอย่าง เพราะเคยประสบกับความสำเร็วก่อน หรือมีความพร้อมที่จะเรียนหนังสือ เป็นต้น

กฎแห่งความพร้อมมีลักษณะที่สำคัญ คือ

(1.1) เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน และมีการลงมือเรียนแล้ว จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ และมักจะไม่เปลี่ยนการกระทำนั้น

(1.2) เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน แต่ไม่มีโอกาสได้เรียน ย่อมทำให้เกิดความไม่พึงพอใจได้

(1.3) เมื่อผู้เรียนมีความไม่พร้อมที่จะเรียน แต่ถูกบังคับให้เรียน ย่อมก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจได้เช่นกัน

(2) กฎแห่งผล (law of effect) ประกอบด้วย

(2.1) ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดี ถ้าผลการเรียนนั้นทำให้ผู้เรียนมีความพอใจ เพราะผู้เรียนมีการตอบสนองต่อสิ่งที่ตนมีความพึงพอใจ

(2.2) ผู้เรียนจะเลวลง ถ้าผลการเรียนนั้นทำให้ผู้เรียนไม่พอใจ เพราะผู้เรียนมักจะไม่นิยมเรียนรู้ในสิ่งที่ตนไม่พอใจ หรือผู้เรียนจะพยายามหลีกเลี่ยงต่อสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่พอใจ

(2.3) เมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ หรือกล่าวได้อีกลักษณะหนึ่งว่าได้รับรางวัล จะทำให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพพอใจจะไม่มีอาการหลีกเลี่ยง แต่เมื่อต้องเผชิญกับสภาพการณ์ที่ทำให้ตนไม่พอใจหรือได้รับการลงโทษ มีความรำคาญใจ จะทำให้ผู้เรียนไม่ปรารถนาที่จะคงสภาพนั้นไว้ อาจพยายามกระทำให้สภาพดังกล่าวสิ้นสุดโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

สรุปได้ว่า การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือ เสรีภาพในการเรียน ที่นักเรียนมีโอกาส มีอิสระที่จะเลือกเรียนด้วยตนเอง เพราะถ้าเกิดความพึงพอใจก็จะทำให้คนมีการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

4.1 งานวิจัยในประเทศ

ประยง ชนางกลาง (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชนิดมีข้อมูลป้อนกลับแบบข้อความที่มี การเคลื่อนไหวกับแบบข้อความที่มีเสียงบรรยายประกอบ ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนชนิดมีข้อมูลป้อนกลับ แบบข้อความที่มีการเคลื่อนไหว และแบบข้อความที่มีเสียงบรรยายประกอบมีประสิทธิภาพ 80/80 ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนชนิดมีข้อมูลป้อนกลับ แบบข้อความที่มีการเคลื่อนไหว และแบบข้อความที่มีเสียงบรรยายประกอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชนิดมีข้อมูลป้อนกลับ แบบข้อความที่มีการเคลื่อนไหว และแบบข้อความที่มีเสียงบรรยายประกอบ ในวิชาสังคมศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วาสนา จันทอรุโร (2546 , บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า

- (1) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
- (2) นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากกว่านักเรียนหญิง
- (3) นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมและรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- (4) นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ และภูมิลำเนาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพโดยรวมและรายได้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
- (5) นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศรีสุดา ยะโสธร (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง เรื่องผลกระทบของการใช้สารเคมีทางการเกษตรในนาข้าวที่มีต่อระบบนิเวศ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยได้มีการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนด้วยตนเอง ตามเกณฑ์ 85/85 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมที่เรียนจากการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนด้วยตนเอง เรื่องผลกระทบของการใช้สารเคมีทางการเกษตรในนาข้าวที่มีต่อระบบนิเวศ เท่ากับ 86.80/85.56 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 85/85 ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจของการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง หลังทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

พัลลภ คงนุรัตน์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่องโจทย์ปัญหาการบวก ลบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสายน้ำทิพย์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 39 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดความพึงพอใจในการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียมีความพึงพอใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิไล รัตนพลที (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจก่อนเรียนและหลังเรียน ในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนอัสสัมชัญ เขตบางรัก กรุงเทพฯ จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 50 คน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และความพึงพอใจในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน

หลังจากที่ได้รับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และระดับความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยสื่อเทคนิควิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ ซึ่งความพึงพอใจในการเรียนรู้ดังกล่าว สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถพัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำขั้นตอนในการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณของ เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์ ซึ่งเป็นวิธีการที่นักการศึกษาให้การยอมรับและใช้เป็นแนวทางพัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการปฏิบัติ ทำให้สามารถกำหนดระยะเวลาและวิธีการทำงานที่แน่นอนได้ดีมี 3 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 ขั้นเสนองานหรือสถานการณ์ ขั้นที่ 2 ขั้นการฝึกความสามารถในการคิดประกอบด้วย 3 กิจกรรม 1) กิจกรรมฝึกคิดเป็นรายบุคคล 2) กิจกรรมฝึกคิดในกลุ่มย่อย 3) กิจกรรมเสนอผลการคิด และขั้นที่ 3 ขั้นประเมินกระบวนการคิด

5.เป้าหมายของโครงการ

เชิงปริมาณ

- คณะครู บุคลากรและนักเรียนทุกคนในโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
- ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคมทุกคน

เชิงคุณภาพ

- เพื่อให้สร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครอง
- เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองความคิดเห็นเกี่ยวกับเด็กร่วมกัน

งบประมาณ

งบประมาณ 5,000 บาท

แบบประเมินโครงการ ทั้ง 3 ด้าน คือ

1. ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม
2. ด้านกระบวนการจัดกิจกรรม
3. ด้านผลที่ได้รับจากกิจกรรม

บทที่ 3 วิธีการประเมินผลโครงการ

การประเมินผลครั้งนี้เพื่อประเมินการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ โครงการประชุมผู้ปกครอง ของโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์และประมวลผล โดยใช้คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นแนวทางในการประเมินโครงการ ซึ่งประเมินคณะผู้ประเมินได้ดำเนินการ ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการประเมิน-กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

แบบสอบถาม 1 ชุด ซึ่งคณะผู้ประเมินสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีจำนวน 10 ข้อ

น้ำหนักคะแนน

	ข้อความบวก	ข้อความลบ
เห็นด้วยมากที่สุด	5	1
เห็นด้วยมาก	4	2
เห็นด้วยปานกลาง	3	3
เห็นด้วยน้อย	2	4
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	5

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

รูปแบบการประเมิน

การประเมินโครงการประชุมเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้ประเมินได้ใช้แบบสอบถาม เป็นแนวทางในการประเมินโครงการ ดังนี้

1. ประเมินบริบท (Context) ดังนี้

- สถานที่จัดกิจกรรมมีความเหมาะสม
- ระยะเวลาของการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม
- อาหารว่าง เหมาะสม
- บรรยากาศการจัดกิจกรรมน่าสนใจ และประทับใจ

2. ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input)

-

3. ประเมินกระบวนการ (Process)

- การปฏิบัติกิจกรรม
- การสิ่งนี้นักเรียนสามารถนำมาประยุกต์ในชีวิตประจำวัน
- การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ

4. ประเมินผลผลิต (Product)

- นักเรียนได้ข้อคิดในการปฏิบัติกิจกรรม
- นักเรียนได้นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- นักเรียนได้หลักคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการ ดังนี้

5.1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น คณะผู้ประเมินนำแบบสอบถาม ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2 คณะผู้ประเมินแจกแบบสอบถามการประเมิน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์จากแบบสอบถาม คณะผู้ประเมินใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

6.1 ร้อยละ

6.2 ค่ามัชฌิมาเลขคณิต (X)

6.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

เกณฑ์การให้คะแนน

คณะผู้ประเมินนำข้อมูลมาหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าตัวกลางเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการพิจารณาค่าร้อยละ (Percentage) ของความคิดเห็นนั้น ใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าร้อยละตั้งแต่ 80 ขึ้นไป	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
ค่าร้อยละตั้งแต่ 60-79	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมาก
ค่าร้อยละตั้งแต่ 40-59	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
ค่าร้อยละตั้งแต่ 20-39	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
ค่าร้อยละน้อยกว่า 20	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

โดยข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) แล้วนำมาแปลผลดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความเห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความเห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความเห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความเห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการประเมิน

ผู้ประเมินได้เสนอผลการประเมิน ได้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรม

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม

2. กระบวนการจัดกิจกรรม

3. ผลที่ได้รับจากกิจกรรม

ผลการประเมิน

ผลการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมตาม โครงการประชุมผู้ปกครอง โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการประเมินปรากฏ ดังตาราง

ตาราง ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม (โครงการประชุมผู้ปกครองเครือข่าย)

ข้อที่	เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น (X)	แปลความหมาย
1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม			
1.1	สถานที่จัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.50	เห็นด้วยมากที่สุด
1.2	ระยะเวลาของการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.21	เห็นด้วยมาก
1.3	บรรยากาศการจัดกิจกรรมน่าสนใจ และประทับใจ	4.37	เห็นด้วยมาก
สรุปผล		4.36	เห็นด้วยมาก
2. กระบวนการจัดกิจกรรม			
2.1	การดำเนินกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง ตามระดับชั้น	4.45	เห็นด้วยมาก
2.2	สร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครอง	4.62	เห็นด้วยมากที่สุด
2.3	การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียน ระหว่างผู้ปกครอง ครูและนักเรียน	4.40	เห็นด้วยมาก
สรุปผล		4.49	เห็นด้วยมาก
สรุปผลรวม		4.40	เห็นด้วยมาก
3. ผลที่ได้รับจากกิจกรรม			
3.1	ผู้ปกครองและครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับนักเรียนร่วมกัน	4.65	เห็นด้วยมากที่สุด
3.2	ผู้ปกครอง ครูและนักเรียนได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน	4.30	เห็นด้วยมาก
สรุปผล		4.48	เห็นด้วยมาก

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดกิจกรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก ผลการประเมินกระบวนการจัดกิจกรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ผลการประเมินด้านผลที่ได้รับจากกิจกรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานโครงการประชุมผู้ปกครอง ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ได้ผลสรุปดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน
2. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนได้มีส่วนร่วมให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโรงเรียน
3. เพื่อร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆของนักเรียนได้

อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะกับครูที่ปรึกษา ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ปกครองนักเรียน อันเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูที่ปรึกษาประจำชั้นและผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและร่วมกันส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนต่อไป

2. สรุปผลการดำเนินงาน

2.1 เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

1. คณะครูอาจารย์และนักเรียนทุกคนในโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม เข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 100
2. ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคมทุกคน เข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 88.46

ด้านคุณภาพ

1. เพื่อให้สร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครอง อยู่ในระดับ เห็นด้วยมากที่สุด (4.62) คิดเป็นร้อยละ 92.40

2. เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองความคิดเห็นเกี่ยวกับนักเรียนร่วมกัน อยู่ในระดับ เห็นด้วยมากที่สุด (4.65) คิดเป็นร้อยละ 93.00

2.2 ระยะเวลาในการดำเนินงาน 1 มิถุนายน 2565

2.3 สถานที่ดำเนินการ หอประชุมโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

2.4 งบประมาณที่ใช้ 5,000 บาท

งบประมาณ แยกตามกิจกรรม/โครงการ แสดงรายงานดังต่อไปนี้

งบประมาณตามโครงการ 5,000 บาท

งบประมาณที่ใช้จริง 5,000 บาท

คงเหลือจากโครงการ 0.00 บาท

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

-

ลงชื่อ.....

(นางสาวณัฐยาธิ์ ดวงแก้ว)

ครูฝ่ายกิจการนักเรียน

ลงชื่อ.....

(นางเกษร แสนเพชร)

ครูฝ่ายกิจการนักเรียน

ลงชื่อ.....

(นางวเรศ สาระพิชญ์)

หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน

ลงชื่อ

(นางสาวกุลทิวา นนทพจน์)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ลงชื่อ

(นายพรศักดิ์ อุ๋นใจ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

เอกสารอ้างอิง

การประเมินโครงการประชุมผู้ปกครอง. <https://pwks.ac.th> สืบค้น วันที่ 30 พฤษภาคม 2562

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม



ภาพกิจกรรม





บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

ที่ /.....

วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2565

เรื่อง รายงานผลโครงการประชุมผู้ปกครอง

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ด้วยฝ่ายกิจการนักเรียน กำหนดจัดกิจกรรมประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ในวันพุธที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่เวลา 08.30 – 12.00 น. และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตอนต้น ตั้งแต่เวลา 13.00 – 16.00 น. บัดนี้การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอรายงานผลการจัดกิจกรรมประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง ดังรายละเอียดและตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ).....

(นางสาวณัฐยาธิ์ ดวงแก้ว)

ครูฝ่ายกิจการนักเรียน

(ลงชื่อ).....

(นางเกษร แสนเพชร)

ครูฝ่ายกิจการนักเรียน

(ลงชื่อ).....

(นางวเรศ สาระพิชญ์)

หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน

(ลงชื่อ).....

(นายพรศักดิ์ อุ่นใจ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

